

18.6.2021

**EUROOPAN UNIONIN JA KANSALLISEN OIKEUDEN RIKKOMISESTA ILMOITTAVIEN HENKILÖIDEN SUOJELUA KOSKEVAN DIREKTIIVIN KANSALLISESTA TOIMEENPÄ-
NOSTA**

Palkansaajakeskusjärjestöt SAK, Akava ja STTK katsovat, että Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta esitettävän lain soveltamisalan tulee olla lakiehdotuksessa esitettyä laajempi. Myös komissio on suositellut jäsenvaltioita säätämään direktiiviä laajemmasta soveltamisalasta.

Direktiivin aineellisen soveltamisalan rajaaminen erikseen määriteltyihin aloihin on ongelmallinen työntekijöiden näkökulmasta. Soveltamisalan rajaaminen takaa väärinkäytöksistä ilmoittavalle suojelua vain tiettyihin, lain soveltamisalamääräyksissä (liitteineen) määriteltyihin asioihin liittyvissä kysymyksissä. Näin ollen oikeus ilmoittajan suojeluun ei toteudu kaikilla aloilla, vaikka sille olisi tarvetta. Jos ilmoittajan suojelua koskevan säädöksen kansallinen soveltamisala jää suppeaksi, työntekijän vastuulla on tunnistaa, milloin kysymyksessä on direktiivin aineellisen soveltamisalan piiriin kuuluva väärinkäytös. Selvää on, että suurin osa työntekijöistä ei pysty arvioimaan, kuuluuko mahdollinen väärinkäytöksestä ilmoittaminen uudessa laissa tarkoitetun suojan soveltamisalaan.

Väärinkäytöksistä ilmoittajan kannalta järjestelmän tulee olla yksinkertainen ja selkeä, jotta ilmoittaja voi luottaa toimivansa oikein ja saavansa direktiivin tarkoittaman oikeussuojan. Jos lainsäädännöstä luodaan nyt sirpaleista ja tulkinnanvaraista sekä ilmoittajan suojan ulottuvuudesta jää epävarmuus, on todennäköistä, että työntekijät eivät tule tekemään ilmoituksia.

Ilmoituskanavia on otettu käyttöön tällä hetkellä erityissääntelyn piirissä olevissa yrityksissä sekä osana eettisesti toimivien yritysten vastuullisuustyötä. Laaja soveltamisala asettaisi yritykset tältä osin yhdenvertaiseen asemaan ja edistäisi vastuullista toimintakulttuuria yritysten piirissä.

Palkansaajakeskusjärjestöt ovat sitä mieltä, että kansallisen yleislain laaja soveltamisala varmistaisi myös sääntelyn tehokkuuden ja direktiivin tavoitteiden toteutumisen. Lisäksi työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja oikeusturvan kannalta on tärkeää, että riippumatta toimialasta suoja on yhdenmukainen kaikille, jotka ilmoittavat väärinkäytöksistä.

SAK

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Pitkäsillanranta 3, 00530 Helsinki
PL 157, 00531 Helsinki
vaihe 020 774 000
www.sak.fi

AKAVA

Akava ry
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
www.akava.fi

STTK

STTK ry
Mikonkatu 8 A, 6. krs, 00100 Helsinki
PL 421, 00101 Helsinki
www.sttk.fi

Lauri Koskentausta
Katja Miettinen

Eriävä mielipide

18.6.2021

Oikeusministeriölle

Eriävä mielipide ilmoittajan suojelua koskevaa sääntelyä käsitelleiden työryhmien mietintöön

Esitettyjen toimenpiteiden tausta

Työryhmien työn taustalla on 23. päivänä lokakuuta 2019 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1937 unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta, joka tulee panna jäsenmaissa täytäntöön 17.12.2021 mennessä.

Työryhmien asettamispäätöksen mukaan työryhmien tehtävänä oli arvioida, mitä lainsäädäntömuutoksia direktiivin täytäntöönpano edellyttää ja valmistella tarvittavat lainsäädäntömuutosehdotukset. Työryhmien tuli myös arvioida ehdotettavien muutosten taloudelliset vaikutukset ja laatia mietintönsä hallituksen esityksen muotoon.

Työryhmät ovat valmistelleet esityksen Hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta sekä siihen liittyviksi laeiksi.

Esityksen valmistelun määräaika olisi tullut jatkaa

Esityksellä implementoitava direktiivi on poikkeuksellisen monimutkainen ja sisältää paljon haastavasti Suomeen implementoitavia asioita. Työryhmän laatima hallituksen esitysluonnos on usealta osalta keskeneräinen ja monia keskeisiä kysymyksiä ei ole ehditty käsitellä työryhmässä riittävällä tasolla laadukkaan sääntelyn ja lainvalmistelun varmistamiseksi. Katsomme, että työryhmien työ olisi tarvinnut jatkoajan syksyyn 2021. Näkemyksemme mukaan työryhmän mietinnön laadun parantaminen olisi edellyttänyt lisääntynyttä työskentelyä. Katsomme, että tämän vuoksi jatkovalmisteluun tulee varata riittävä aika.

Esityksen kohta 4.3.1 Taloudelliset vaikutukset - Vaikutukset yrityksiin

Näkemyksemme mukaan vaikutusten arvioinnissa ei ole riittävällä tavalla huomioitu sisäisen ilmoituskanavan perustamisesta yrityksille aiheutuvia kustannuksia ja hallinnollista taakkaa. Sääntelyn valmistelun aikana ei ole riittävällä tavalla pystytty selvittämään ilmoituskanavien käytön nykytilaa ja sitä, millaisia muutoksia ja lisäkustannuksia sääntely aiheuttaa. Jatkovalmistelussa on tarpeen laajalla kuulemisella ottaa huomioon selvää yrityksille aiheutuvista vaikutuksista.

Esityksen 31 § Hyvitys

Katsomme, että Ilmoittajan suojelua koskeva direktiivi ei velvoita jäsenvaltioita säätämään hyvityksestä tai sitä vastaavaista seuraamuksista ilmoittajan tai ilmoituksen kohteen suojaksi.

Direktiivin 23 artiklan mukaista muotoilua oikeasuhtaisista ja varoittavista seuraamuksista on käytetty mm. useassa viimeaikaisessa työelämä- ja kuluttajan-suojadirektiiveissä, eikä niiden täytäntöönpanon yhteydessä ole säädetty tai olla säätämässä uusista hyvitysseuraamuksista. Katsomme, että hyvityksestä ei tulisi säätää kansallisessa ilmoittajan suojelua koskevassa sääntelyssämme, koska direktiivi ei sitä nimenomaisesti edellytä. Ehdotetun sääntelyn 29 §:n vahingonkorvausvelvollisuus sekä 33 §:n mukaiset rangaistusseuraamukset täyttävät direktiivin seuraamuksille asettamat vähimmäisedellytykset. Myöskään Ruotsissa tai Tanskassa ei tällä tiedolla olla säätämässä ilmoittajan suojaan liittyvästä hyvitysseuraamuksesta, vaan ainoastaan vahingonkorvausvelvollisuudesta.

Mikäli hyvityksestä vastoin näkemystämme säädetään, tulee ottaa huomioon, että Direktiivi velvoittaa ilmoittajan suojaa vastaavasti jäsenvaltioita säätämään ilmoituksen kohteen suojaksi oikeasuhtaisista ja varoittavista seuraamuksista, joita sovelletaan henkilöihin, jotka ovat tietoisesti ilmoittaneet tai julkistaneet vääriä tietoja (23 art. 2. kohta). Jotta ilmoittajan ja ilmoituksen kohteen suojat olisivat tältä osin direktiivin edellyttämällä tavalla yhdenmukaiset, tulee mahdollisen hyvitysseuraamuksen toimia molempiin suuntiin. Työryhmän esityksen 31 §:n mukainen hyvitys seuraamus ei suojaa ilmoituksen kohdetta. Mikäli hyvityksestä säädetään, tulee sen olla mahdollinen seuraamus myös siinä tilanteessa, että ilmoittaja on ilmoittanut tai julkistanut tahallisesti vääriä tietoja.

Lisäksi katsomme, että vahingonkorvaus on joka tapauksessa ensisijainen ja riittävä keino korvata vastatoimesta tai väärästä ilmoituksesta aiheutunut vahinko. Tästä syystä hyvitykselle tulisi säätää maksimimäärä ja euromääräinen katto tulisi asettaa sääntelyssä kohtuulliselle tasolle.

Lisäksi työryhmän esityksen 31 §:stä tulisi käydä selkeämmin ilmi, että mahdollinen samasta teosta muun lain nojalla henkilöön kohdistuvan loukkauksen vuoksi tuomittu tai maksettavaksi määrätty korvaus otetaan huomioon täysimääräisesti hyvityksen määrää arvioitaessa ja vastaavasti hyvitys tulee ottaa huomioon täysimääräisesti samasta teosta muun lain nojalla henkilöön kohdistuvan loukkauksen vuoksi tuomittavaa korvausta määrättäessä (KKO 2020:97).

21 § Ilmoitusten kirjaaminen

Työryhmän esityksen mukaan ilmoituksia säilytetään ainoastaan niin pitkään kuin se on välttämätöntä ja oikeasuhteista tässä laissa asetettujen vaatimusten tai muiden unionin oikeudessa tai kansallisessa oikeudessa asetettujen vaatimusten noudattamiseksi.

Lauri Koskentausta
Katja Miettinen

Muistio

18.6.2021

Katsomme, että ilmoitusten säilyttämiselle tulee säätää tarkemmin määritelty vanhentumisaika. Käytännössä ilmoittaja voi väittää joutuneensa vastatoimen kohteeksi jopa kymmenien vuosien kuluttua ilmoituksen tekemisestä. Käännetyn todistustaakan kanssa tämä johtaa siihen, että ilmoituksen vastaanottajan on säilytettävä ilmoitusta ja siihen liittyviä tietoja ikuisesti, voidakseen tarvittaessa esittää vastaanäyttöä ilmoittajan mahdollisiin vastatoimia koskeviin väitteisiin. Sääntelyssä yksityisen sektorin oikeushenkilöille asetettu velvollisuus säilyttää ilmoitusta ja siihen liittyviä tietoja ikuisesti on täysin kohtuuton.

Helsingissä 18.6.2021

Katja Miettinen

Lauri Koskentausta

18.6.2021

ERIÄVÄ MIELIPIDE JA TÄYDENTÄVÄ LAUSUMA TYÖRYHMÄN MIETINTÖÖN

Työryhmän työskentelyaikataulu ei mahdollistanut toimeksiannon täyttämistä asianmukaisesti

Työryhmän asettamispäätöksen mukaan työryhmän tehtävänä oli arvioida, mitä lainsäädäntömuutoksia direktiivin täytäntöönpano edellyttää ja valmistella tarvittavat lainsäädäntömuutosehdotukset. Työryhmän tuli myös arvioida ehdotettavien muutosten taloudelliset vaikutukset. Työryhmän tuli laatia mietintönsä hallituksen esityksen muotoon.

Työryhmän työskentelyaikataulu ei mahdollistanut sitä, että työryhmä olisi voinut käsitellä mietintönsä asianmukaisesti. Mietintöön sisältyvä hallituksen esityksen luonnos on erittäin keskeneräinen. Ensimmäinen versio ehdotetun lain säännöksistä jaettiin työryhmälle 21.5.2021, kun työryhmän jatkettu määräaika päättyi 31.5.2021. Ensimmäinen versio hallituksen esityksen luonnoksen yleisperusteluista ja säännösten yksityiskohtaisista perusteluista jaettiin työryhmälle 28.5.2021. Työskentelyaikataulusta johtuen työryhmän käymissä keskusteluissa huomiota on pystytty kiinnittämään vain säännösehdoitusten kriittisimpiin osiin ja säännösten kokonaisvaltainen tarkastelu sekä perustelujen yksityiskohtainen läpikäynti on jäänyt puutteelliseksi.

Työryhmän työskentelyaikataulusta johtuen myös työryhmän ehdotusten vaikutusten arviointi on jäänyt monelta osin pintapuoliseksi. Vaikutuksia ei ole voitu täysimääräisesti arvioida, ennen kuin säännösten keskeinen sisältö on ollut selvillä. Hallituksen esityksen luonnokseen on lisäksi tehty merkittäviä muutoksia työryhmän viimeisen kokouksen jälkeen ilman, että työryhmän kokouksessa olisi jäänyt selväksi, mitä kohtia tullaan muuttamaan ja miten.

Vaikka hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotetut säännökset ja niiden perustelut ovatkin ensimmäisen luonnoksen jakelun jälkeisen neljän viikon aikana monelta osin kehittyneet työryhmän kommenttien johdosta, hallituksen esityksen luonnos vaatii vielä poikkeuksellisen paljon jatkovalmistelua. Sekä ehdotettuja säännöksiä että niiden perusteluja on monilta osin täsmennettävä ja selkeytettävä. Myös perustelujen johdonmukaisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Vastatoimiväitteiden esittäminen ja ilmoituksia koskevien tietojen säilyttäminen

Työryhmä ei ole esittänyt aikarajaa sille, kuinka vanhoihin ilmoituksiin ilmoittaja voisi mahdollisten vastatoimiväitteiden yhteydessä vedota. Tämä on ongelmallista paitsi sääntelyn ennakoitavuuden ja oikeasuhtaisuuden näkökulmasta myös tietojen säilyttämistä ja tietosuojaa koskevien vaatimusten näkökulmasta.

Vastatoimiväitteen kohteeksi joutuneen organisaation on käännetyn todistustaakan nojalla pystyttävä osoittamaan, että väitetty vastatoimi ei ole johtunut tehdystä ilmoituksesta. Pysty-

18.6.2021

äkseen täyttämään käännetyn todistustaakkansa, organisaation on käytännössä säilytettävä vastaanottamansa ilmoitukset sekä niiden käsittelyä koskevat tiedot, mukaan lukien tieto siitä, ketkä organisaatioissa ovat tienneet ilmoituksesta.

Työryhmän ehdotuksen mukaan ilmoituksia on säilytettävä ainoastaan niin pitkään kuin se on välttämätöntä ja oikeasuhteista ilmoittajien suojelua koskevassa laissa asetettujen vaatimusten tai muiden unionin oikeudessa tai kansallisessa oikeudessa asetettujen vaatimusten noudattamiseksi. Jollei vastatoimiväitteiden osalta säädetä aikarajaa sille, kuinka vanhoihin ilmoituksiin ilmoittaja voi vastatoimiväitteidensä yhteydessä vedota, säilytysaika on käytännössä ikuinen. Tämä aiheuttaa ilmoituksia vastaanottaville organisaatioille kohtuutonta hallinnollista taakkaa.

Muita kuin lain 2 §:ssä tarkoitettuja tekoja ja laiminlyönnejä koskevat ilmoitukset sekä niiden suhde lakiin yksityisyyden suojasta työelämässä

Ehdotetun lain 13 §:ssä annetaan organisaatioille mahdollisuus perustaa vapaaehtoisesti sisäinen ilmoituskanava silloin, kun lain 8 § ei sitä edellytä. Lakiehdotus ei kuitenkaan ota kantaa siihen, voidaanko sisäisen ilmoituskanavan kautta ottaa vastaan myös ilmoituksia muista kuin lain 2 §:ssä tarkoitetuista teoista tai laiminlyönneistä ja jos voidaan, millä edellytyksin.

Yrityksillä nykyisin käytössä olevien sisäisten ilmoituskanavien kautta on usein mahdollista tehdä ilmoituksia monen tyyppisistä eri väärinkäytöksistä eettisen normiston vastainen menettely mukaan lukien. Esimerkiksi erilaiset vastuullisuuteen liittyvät sitoumukset, kuten ympäristö- ja ihmisoikeussitoumukset, sekä vastuullisuuteen liittyvien raportointivelvoitteiden täyttämisen voivat käytännössä edellyttää, että yritys voi ottaa vastaan ilmoituksia esimerkiksi sitoumusten, lupavelvoitteiden tai eettisten normien vastaisesta menettelystä.

Jos sisäisen kanavan kautta voidaan ottaa vastaan ilmoituksia vain 2 §:ssä tarkoitetuista teoista ja laiminlyönneistä, muita ilmoituksia vastaanottavan organisaation on perustettava erillinen ilmoituskanava ja -menettely muita ilmoituksia varten, millä on vaikutuksia yrityksille aiheutuviin kustannuksiin.

Yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain (759/2004) 4 §:ssä säädetään yleisistä edellytyksistä kerätä työntekijän henkilötietoja sekä siihen liittyvästä työnantajan tiedonantovelvollisuudesta. Lähtökohtana on, että jos työnantaja kerää henkilötietoja muualta kuin työntekijältä itseltään, työntekijältä on hankittava suostumus tietojen keräämiseen. Suostumus ei kuitenkaan ole tarpeen silloin, kun viranomaisen luovuttaa tietoja työnantajalle tämän laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi tai jos tietojen keräämisestä tai saamisesta laissa erikseen nimenomaisesti säädetään.

Koska lakiehdotus ei ota kantaa muuta kuin 2 §:ssä tarkoitettuja tekoja ja laiminlyönnejä koskeviin ilmoituksiin, jää epäselväksi, millä edellytyksin tällaisiin ilmoituksiin mahdollisesti sisältyviä henkilötietoja voidaan käsitellä. Tätä tulisi selvittää jatkovalmistelussa siten, että myös muun tyyppisiin ilmoituksiin mahdollisesti sisältyviä henkilötietoja voidaan kerätä ilman työntekijän nimenomaista suostumusta.

18.6.2021

Seuraamusjärjestelmän oikeasuhtaisuus ja valitut seuraamukset

Ilmoittajien suojelua koskeva direktiivi edellyttää, että jäsenvaltiot säätävät tehokkaista, oikeasuhteisista ja varoittavista seuraamuksista direktiivin 23 artiklassa lueteltuihin tekoihin tai laininlyönteihin liittyen. Työryhmän esityksen mukaan kansallisesti säädettäviin seuraamuksiin sisältyisi myös vastatoimien kohteeksi joutuneelle luonnolliselle henkilölle maksettava hyvitys.

Direktiivi ei edellytä säätämään hyvitysseuraamuksesta, vaan työryhmän mietintöön sisältyvät rikosoikeudelliset seuraamukset ja vahingonkorvausvastuu riittäisivät täyttämään direktiivin 23 artiklan vaatimukset. Lain seuraamusjärjestelmän ei tulisi ilman painavaa syytä poiketa keskeisten verrokkimaiden, kuten Ruotsin kansallisesta täytäntöönpanosta.

Lain jatkovalmistelussa seuraamusjärjestelmän oikeasuhtaisuutta ja ennakoitavuutta on vielä tarpeen tarkastella. Jos hyvitysseuraamusta esitetään, tulisi harkita sen laajentamista koskemaan myös tilanteet, joissa ilmoittaja tietoisesti ilmoittaa totuudenvastaisia tietoja. Seuraamusjärjestelmän ennakoitavuuden näkökulmasta on myös välttämätöntä, että jos hyvitysseuraamusta esitetään, hyvityksen enimmäismäärästä säädetään laissa. Vahingonkorvausoikeuden keskeisiin periaatteisiin sisältyvän rikastumiskiellon näkökulmasta laissa olisi myös tarpeen säätää tarkemmin hyvityksen, vahingonkorvauksen ja teosta muun lainsäädännön nojalla mahdollisesti maksettavien korvausten huomioon ottamisesta näitä korvauksia tuomittaessa.

Siirtymäsäännöstä tarvitaan hallituksen esityksen luonnoksen keskeneräisyyden vuoksi

Työryhmän tehtävänä oli valmistella ehdotukset direktiivin kansallista täytäntöönpanoa varten. Määräaika direktiivin kansalliselle täytäntöönpanolle on 17.12.2021. Direktiivi ei sisällä siirtymäsäännöstä muille kuin alle 250 työntekijän yrityksille. Tältä osin työryhmän ehdotus on direktiivin mukainen.

Hallituksen esityksen luonnoksen merkittävän keskeneräisyyden vuoksi kansalliseen lakiin on kuitenkin välttämätöntä saada siirtymäsäännös kaikille lain soveltamisalaan kuuluville organisaatioille, mukaan lukien organisaatiot, joilla on yli 250 työntekijää. Sisäisen ilmoituskanavan perustamiseen velvolliset organisaatiot eivät vielä työryhmän mietinnön pohjalta pysty riittävässä varmuudessa arvioimaan sisäisille prosesseille asettuja vaatimuksia ja eri toteutusvaihtoehtoja sisäiselle ilmoituskanavalle.

On myös hyvin todennäköistä, että ulkoisina ilmoituskanavina toimivat toimivaltaiset viranomaiset eivät pysty avaamaan uusia ulkoisia ilmoituskanavia tai saattamaan olemassa olevia ilmoituskanaviaan lain ja direktiivin vaatimusten mukaisiksi direktiivin kansallisen täytäntöönpanon määräpäivään 17.12.2021 mennessä.

Pidän edellä mainituista syistä välttämättömänä, että kansallinen laki tulee voimaan direktiivissä säädettyä määräaika myöhemmin tai että lakiin sisällytetään kohtuullinen siirtymäaika, johon mennessä sisäiset ja ulkoiset ilmoituskanavat on avattava ja saatettava lain vaatimusten mukaisiksi.

18.6.2021

Muita jatkovalmistelussa tarkennettavia seikkoja

Jatkovalmistelussa on lisäksi syytä kiinnittää huomiota ainakin seuraaviin seikkoihin:

- *Konsernitason sisäiset ilmoituskanavat.* Työryhmän tarkoituksena on ollut, että sisäinen ilmoituskanava olisi mahdollista järjestää konsernitasolla kaikille konserniyhtiöille yhteisenä. Tämä käy ilmi 8 §:n yksityiskohtaisista perusteluista. Jatkovalmistelussa on tarpeen vielä täsmentää ja selkeyttää konsernitason ilmoituskanavaan liittyviä vaatimuksia ja menettelyjä.
- *Laissa käytettyjen termien täsmällisyys.* Lakiehdotuksessa käytetty terminologia on monelta osin epätarkkaa ja harhaanjohtavaa. Esimerkiksi ilmaisu jatkotoimet kattaa tilanteesta riippuen ilmoitusten vastaanottamisen ja käsittelyn, ilmoitusten perusteella toteutettavat tutkimukset ja/tai varsinaisen jatkotoimista päättämisen. Käytännössä ilmoitusten vastaanotto, käsittely ja tutkiminen on mahdollista toteuttaa riippumattomissa toiminnoissa ja niitä on mahdollista ulkoistaa. Sen sijaan jatkotoimista päättäminen liittyy käytännössä aina erimerkiksi prosessien muutoksiin, ilmoituksen kohteena olevan henkilön työsuhteeseen liittyvistä päätöksiin (varoitukset, irtisanominen jne.). Vastuu tällaisia jatkotoimia koskevista päätöksistä on käytännössä aina kyseisellä liiketoiminnolla tai linjaorganisaation esimiehellä. Riippumaton toiminto, kuten konsernin compliance-toiminto tai ulkoinen palveluntarjoaja ei päättä tällaisista jatkotoimista.

Myös esimerkiksi laissa käytetty termi rahoituspalvelut tulisi muuttaa muotoon finanssipalvelut, koska direktiivin liitteeseen sisältyy myös vakuutussektorin lainsäädäntöä.

Työryhmän työskentelyaikataulusta johtuen tässä eriävässä mielipiteessä ja täydentävässä lausumassa ei käytännössä ole ollut mahdollista tuoda esille kaikkia jatkovalmistelua edellyttäviä seikkoja. Keskuskauppakamari varaa siksi oikeuden täydentää ja täsmentää kantojaan lausuntokierroksella.

Helsingissä 18.6.2021

Ville Kajala
johtava asiantuntija, Keskuskauppakamari

18.6.2021

Oikeusministeriölle

Eriävä mielipide ja täydentävä lausuma ilmoittajan suojelua koskevaa lakia valmistelleen työryhmän mietintöön

Suomen Yrittäjät jättää seuraavan lausuman ilmoittajan suojelua koskevaa lakia (ns. whistleblowing-laki) valmistelleen työryhmän mietintöön. Lausuma sisältää valmistelua koskevia huomioita ja eriävän mielipiteen.

Aluksi Suomen Yrittäjät huomauttaa, että lain valmistelua työryhmässä olisi pitänyt vielä jatkaa. Työryhmän laatima hallituksen esitysluonnos on puutteellinen ja monia keskeisiä kysymyksiä ei ole ehditty käsitellä työryhmässä kuin pintapuolisesti. Implementoitavana oleva direktiivi on erittäin monimutkainen ja vaikeasti sovitettavissa Suomen oikeusjärjestykseen. Tämä vaikeus on käynyt valmistelussa ilmi. Laadukkaan lainvalmistelun toteuttamiseksi työryhmän toimikauden pidentäminen olisi ollut välttämätöntä, jotta vaikeita kysymyksiä olisi ehditty kunnolla selvittää ja ratkaista. Tämän vuoksi Suomen Yrittäjät toteaa, että tässä eriävässä mielipiteessä esitetyt huomioita voidaan vielä täsmentää lausuntokierroksen puitteissa. Katsonne myös, että lain valmistelua pitäisi jatkaa työryhmässä vielä lausuntokierroksen jälkeen.

Sisäisten ilmoituskanavien perustamisvelvollisuus koskee whistleblowing-direktiivin mukaan kaikkia vähintään 50 työntekijää työllistäviä yksityisen sektorin oikeushenkilöitä ja lisäksi ns. rahanpesupoikkeuksen mukaan kaikkia niitä oikeushenkilöitä koosta riippumatta, jotka toimivat rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain soveltamisalalla. Rahanpesupoikkeuksen piiriin kuuluvat yritykset, esimerkiksi tilitoimistot, ovat keskimäärin erittäin pieniä.

On tärkeä huomata, että esitettävää lakia sovellettaisiin siltä osin kuin asiasta ei muualla toisin säädetä. Rahanpesun estämisestä koskevassa sääntelyssä on jo erityissäännökset menettelytavoista rikkomisepäilyistä

ilmoittamiseen ilmoittamisvelvollisen sisällä¹ Pidämme tärkeänä, että yrityksille ei luoda erityissääntelyyn nähden uusia päällekkäisiä tai lisävelvoitteita nyt käsillä olevan direktiivin implementoinnissa.

Suomen Yrittäjät huomauttaa, että rahanpesupoikkeuksen vuoksi uuden sisäisen kanavan perustamisvelvollisuus kohdistuisi merkittävään määrään pieniä yrityksiä, joissa kanavan perustaminen ei tosiasiallisesti aiheuta hyötyjä jo olemassa olevaan sääntelyyn nähden. Sen sijaan uuden sisäisen ilmoituskanavan perustamisesta aiheutuisi huomattavaa hallinnollista ja taloudellista taakkaa. On selvää, ettei esimerkiksi 1–2 työntekijän yrityksessä sisäisellä ilmoituskanavalla ole direktiivissä tarkoitettua merkitystä. Ilmoituksen tekeminen luottamuksellisesti ja sen käsittely riippumattoman henkilön tai yksikön toimesta ei käytännössä ole mahdollista pienissä työyhteisöissä.

Edellä mainitun vuoksi Suomen Yrittäjät esittää ensisijaisesti, että direktiivin implementoinnissa katsotaan riittäviksi nykysääntelyn sisältämät velvoitteet erityisesti pienille yrityksille, jotka toimivat rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain soveltamisalalla. Toissijaisesti pienille rahanpesupoikkeuksen soveltamisalaan kuuluville yrityksille pitäisi luoda mahdollisuus käyttää viranomaisen ylläpitämää ilmoituskanavaa sisäisenä kanavana. Tällainen viranomaiskanava ei olisi esitysluonnoksessa tarkoitettu ulkoinen ilmoituskanava, vaan viranomaisen tehtävänä olisi vastaanottaa ilmoitus ja toimittaa sitä koskevat tiedot ilmoituksen kohteena olevalle yritykselle jatkotoimia varten. Yrityksellä olisi aina oikeus ja velvollisuus huolehtia jatkotoimista, tai muuten asiasta voitaisiin ilmoittaa ulkoiseen ilmoituskanavaan esitysluonnoksen mukaisesti. Vastanviantyyppinen järjestelmä on jo käytössä kiinteistövälitysalalla rahanpesulain mukaisten ilmoitusten tekemiseen. Jatkovalmistelussa on siten tarvittaessa selvitettävä tällaisen mallin luominen myös whistleblowing-lain mukaisiin ilmoituksiin. Vaikka tällainen kanava olisi pienten yritysten käytössä, siihenkään ei todennäköisesti tulisi merkittävää määrää ilmoituksia, sillä ilmoitusten lukumäärä on työryhmän asiantuntijakuulemisten perusteella varsin vähäinen. Siten järjestelmä ei myöskään edellyttäisi viranomaisilta merkittäviä lisäresursseja.

Suomen Yrittäjät katsoo myös, ettei esitysluonnoksen 9 § saa johtaa tulkinnaan, jossa yrityksen on hankittava jatkotoimia varten ulkopuolinen palvelu. Käytännössä riippumattoman henkilön tai yksikön olemassaolo on yleensä mahdollisuus, pois lukien erittäin suuret yritykset. Pienissä ja

¹ Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä (28.6.2017/444) 7 luvun 8 §.

keskisuurissa yrityksissä on vain erittäin poikkeuksellisesti sisäiseen tutkintaan nimettyjä yksiköitä, jotka olisivat aidosti muusta yrityksestä riippumattomia. Esitysluonnoksen mukaista sääntelyä olisi täsmennettävä siten, että yritykselle ei aseteta vaatimusta hankkia ulkopuolista palvelua myöskään sisäisen ilmoittamisen jatkotoimiin.

On myös tärkeää, että sisäisen ilmoituskanavan vaatimuksia koskeva 11 § on luonteeltaan teknologianeutraali ja mahdollistaa myös muiden kuin sähköisten ilmoituskanavien käytön. Erityisesti pienten yritysten kannalta on ehdottoman tärkeää, ettei laki edellytä hankkimaan ilmoituskanavaa ulkopuoliselta palveluntarjoajalta.

Esitysluonnokseen sisältyy hyvitystä koskeva säännös. Suomen Yrittäjät katsoo, että whistleblowing-direktiivin 23 artikla ei edellytä hyvityksestä sääntämistä. Esitysluonnoksen vahingonkorvausvelvollisuus sekä rangaistus-seuraamukset täyttävät direktiivin seuraamuksille asettamat vähimmäisedellytykset. Hyvitysseuraamusta ei olla ottamassa käyttöön myöskään Ruotsissa, vaan sielläkin sääntelyyn sisältyisi ainoastaan vahingonkorvausvelvollisuus.

Jos hyvitystä koskeva säännös kuitenkin sisällytetään esitysluonnokseen direktiivin 23 artiklan nojalla, Suomen Yrittäjät katsoo, että oikeus hyvitykseen pitäisi olla myös ilmoituksen kohteella. Direktiivin 23(2) artiklassa on nimenomaisesti todettu, että myös vääriä tietoja tietoisesti ilmoittaneita henkilöitä kohtaan on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia seuraamuksia. Kyse on myös sääntelyn tasapainosta. Perättömät ilmoitukset voivat aiheuttaa merkittävää haittaa ilmoituksen kohteelle, eikä vahingonkorvaus ole riittävä seuraamus kiusantekotarkoituksessa tehtyjä ilmoituksia vastaan.

Suomen Yrittäjät

Albert Mäkelä
Asiantuntija

Konserniohjausosasto / Silja Ruokola

OIKEUSMINISTERIÖNeuvotteleva virkamies Juha Keränen
juha.keranen@om.fi

Viite: Oikeusministeriön asettama työryhmä: raporttiluonnos

EU: ILMOITTAJAN SUOJELUA KOSKEVAN DIREKTIIVIN KANSALLINEN TÄYTÄNTÖÖNPANO:**- LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN LAUSUMA TYÖRYHMÄN RAPORTTIIN**

Liikenne- ja viestintäministeriö on osallistunut oikeusministeriön asettaman unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta annetun direktiivin (EU) 2019/1937 kansallista täytäntöönpanoa käsittelevän työryhmän työhön. Työryhmän työ on ollut haasteellista erityisesti, koska direktiivi itsessään on monitulkintainen, eikä kaikista direktiivin säännöksistä ole voitu saada riittäviä vaikutusarviointeja. Muutos Suomen oikeusjärjestykseen on huomattava ja suojan toteuttamisesta on vähän kokemuksia. Poikkeuksena ovat liikenteen toimiala, jossa ilmoittajaa on suojattu jo ilmailun ja merenkulun alalla turvallisuuskysymyksissä, sekä erilaiset vapaaehtoiset järjestelmät, joita on muun muassa kaupan alalla.

Koska työryhmän toimikauden aikana hallituksen esityksen sisältöä ei saatu täydellisesti viimeistelyä, eikä esityksen puhdas versio ollut riittävän ajoissa käytettävissä, pitää liikenne- ja viestintäministeriö tärkeänä, että lausuntokierroksen jälkeen oikeusministeriö kutsuisi uudelleen työryhmän koolle käsittelemään lausuntokierroksen tuloksia ja yhteenvetoa sekä viimeistelemään hallituksen esitystä.

Työryhmässä käydyt keskustelut ovat olleet erinomaisia ja ne ovat osaltaan edesauttaneet hallituksen esityksen kokoamista. Selvitettäviä asioita on kuitenkin edelleen ja niihin olisi hyvä paneutua lausuntokierroksen jälkeen, kun kokonaisuus on paremmin hahmotettavissa.

Silja Ruokola

Lainsäädäntöjohtaja, työryhmän jäsen

18.6.2021

Oikeusministeriö

OM028:00/2018
VN/2434/2018

Maa- ja metsätalousministeriön lausuma koskien 17.6.2021 päivättyä hallituksen esitysluonnosta laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Maa- ja metsätalousministeriö kiittää mahdollisuudesta osallistua oikeusministeriön asettaman Euroopan unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta annetun direktiivin kansallista täytäntöönpanoa valmisteleavan työryhmän työhön. Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että työryhmän tuotoksena valmisteltuun viimeistelemättömään hallituksen esitysluonnokseen laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta sekä siihen liittyviksi laeiksi (17.6.2021) ei ole voitu työryhmän poikkeuksellisen tiukkojen aikataulujen johdosta perehtyä riittävässä määrin ja ministeriö esittää varauman esitysluonnoksen osalta edellä mainittuun viitaten. Ministeriö kiinnittää tässä yhteydessä yleisellä tasolla huomiota vielä seuraavaan:

Soveltamisalan selkeys on keskeinen tekijä lain ennustettavuuden ja soveltamisen näkökulmasta sekä ilmiantajan kannalta keskeinen oikeusturvakysymys suojelun saannin edellytysten täyttymisen kannalta. Maa- ja metsätalousministeriön käsityksen mukaan direktiivin 2 artiklan 1. b) alakohta kattaa kaikki unionin varainkäyttöön liittyvät rikkomukset ymmärrettyinä laajassa merkityksessä. Näihin lukeutuvat ministeriön näkemyksen mukaan siten paitsi unionin kokonaan tai osittain rahoittamia tukia, myös muut unionin talousarvioon vaikuttavat menot ja tulot, ml. unionin omiin varoihin vähentävästi vaikuttavat rikkomukset. Soveltamisalapykäläluonnoksen 3 momentin muotoilu voisi olla selkeämpi ja tarkkarajaisempi. Valtiontukijärjestelmien osalta maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että tukijärjestelmiä ei tulisi eikä ole tukijärjestelmien lukumäärän ja jatkuvan päivitystarpeen johdosta mahdollista kirjata lakiin.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että valtionhallinnolle olisi luotava yhdenmukaiset menettelyohjeet asiassa ja pitää tärkeänä yhden yhteisen ulkoisen ilmoituskanavan (yhteispisteviranomainen) perustamista.

Kansliapäällikön sijaisena
Osastopäällikkö, ylijohdaja

Minna-Mari Kaila

Hallitussihteeri

Sara Vääntinen

Oikeusministeriö
Kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto

Juha Keränen

Sisäministeriön lausuma

Oikeusministeriö on 5.2.2020 tehdyllä päätöksellä VN/2334/2018 asettanut ilmoittajansuojelua koskevaa lainsäädäntöä pohtineen työryhmän. Työryhmän puheenjohtajan 17.6.2021 lähettämän pyynnön mukaisesti otan sisäministeriön nimeämänä työryhmän jäsenenä tässä lausumassa kantaa työryhmän tutustuttavaksi 17.6.2021 annettuun versioon luonnoksesta hallituksen esitykseksi.

Totean työryhmän asettamispäätöksessä mainittujen tehtävien tulleen pääosin käsitellyiksi toimikauden aikana. Työryhmässä valmisteltu luonnos hallituksen esitykseksi luo edellytykset jatkovalmistelulle. Direktiivin 2019/1937 tavoitteet yhteisistä vähimmäisvaatimuksista koskien ilmoittajien korkeaa suojelun tasoa sekä unionin oikeuden ja politiikkojen täytäntöönpanon tehostamisesta ovat kannatettavia. Ehdotettavan menettelyn, jolla väärinkäytöksistä voi ilmoittaa turvallisesti, voi olettaa parantavan halukkuutta ilmoittaa väärinkäytöksistä.

Luonnoksessa valittu tapa kansallisesta täytäntöönpanosta yleislailla on tarkoituksenmukainen direktiivin asettamien tavoitteiden toteuttamiseksi. Luonnoksessa esitetyt laajennukset soveltamisalaan ovat varsin maltillisia ja huomioivat kansalliset olosuhteet sallitun liikkumavaran rajoissa. Ehdotetusta soveltamisalasta saatavat kokemukset antanevat lain voimaantulon jälkeen valmiuksia reagoida EU:n komission tulevaisuudessa mahdollisesti ehdottamaan soveltamisalan laajentamiseen.

Sisäministeriö on 7.1.2020 ilmoittanut näkemyksensä, ettei poliisi ole luonteva viranomainen toimimaan keskitettynä ulkoisena ilmoituskanavana. Luonnoksessa keskitetyksi ulkoiseksi ilmoituskanavaksi on esitetty valtioneuvoston oikeuskansleria. Tämä on perusteltu ratkaisu huomioiden oikeuskanslerin riippumaton asema valtionhallinnossa.

Hallituksen esityksen luonnoksen 3 luvun 19 § ja 5 luvun 29 § keskittyvät suojaamaan ilmoittajan henkilöllisyyttä. Ilmoittajan henkilöllisyys voidaan joissain tapauksessa päätellä hänen luovuttamistaan asiakirjoista. Jotta ilmoittajansuojelun tavoite turvallisesta ilmoittamisesta tulisi mahdollisimman hyvin toteutuneeksi, näkemykseni mukaan tästä seuraa tarve muuttaa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 5 luvun 24 §:n 1 momenttia siten, että sen yhtenä kohtana mainittaisiin nimenomaisesti ehdotetun lain mukaiseen ilmoittamiseen liittyvät asiakirjat. Uusi säännös varmistaisi ilmoittajan suojaamisen ilmoituksen esiselvittämisen ja varsinaisen tutkimisen aikana. Lisäksi säännös suojaisi ilmoittajaa siirtymävaiheessa niissä tapauksissa, joissa ilmoituksen kohteena oleva asia laatunsa vuoksi johtaisi esitutkiminnan käynnistymiseen. Muutos olisi direktiivin perusajatuksena olevan ilmoittajan korkean suojelun tason mukainen.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

295 480 171
358 295 480 171

916 044 635
+358 9 160 44635

kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi

Arvioitaessa sisäisen ilmoituskanavan perustamisvelvoitetta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) soveltamisalalla tulisi huomioida olemassa olevan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen järjestelmän tehokkuuden säilyttäminen. Luonnollisesti on tärkeää varmistaa ehdotetun lain tavoitteiden toteutuminen ja sisäisen kanavan perustamisvelvollisten yhdenvertainen kohtelu.

Hallituksen esityksen luonnoksen keskeneräisyys aiheuttaa se, ettei sen sisältöä pysty kommentoimaan tyhjentävästi ja sitovasti tämän lausuman kirjoitushetkellä. Keskeneräisyyden vuoksi esitän varauman, joka jättää sisäministeriölle ja sen hallinnonalalle mahdollisuuden muokata, tarkentaa ja tarvittaessa muuttaa näkökantojaan jatkovalmistelussa.

poliisiylitarkastaja

Sami Ryhänen

Jakelu	OM KRO Kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto OM KRO Rikosoikeus, Juha Keränen
Tiedoksi	SM PO Poliisiosasto, Katriina Laitinen SM PO Poliisiosasto, Stefan Gerkman

Lausunto

18.6.2021

VN/2434/2018
VN/2434/2018-TEM-83

Juha Keränen, oikeusministeriö

Lausunto

Työ- ja elinkeinoministeriön johdolla toiminut alatyöryhmä on toimeksiantonsa mukaisesti selvittänyt ilmoittajansuojeludirektiivin täytäntöönpanemiseksi työelämään liittyviä kysymyksiä ja valmistellut myös ehdotuksia työelämää koskevista asioista ylätyöryhmän valmistelemaa kokonaisuutta varten.

Toteamme, että pykälä- ja perusteluluonnokset saatiin kokonaisuutena tiedoksi hyvin myöhäisessä vaiheessa, ja työryhmätyön määräajan puitteissa kaikkia täytäntöönpanon edellyttämiä kysymyksiä ei voitu selvittää tarvittavalla perusteellisuudella. Kyse on hyvin laajasta ja horisontaalisesta hankkeesta. Valmistelutyö on edellyttänyt ministeriössä hyvin laajaa konsultointia ja myös työ- ja elinkeinoministeriön toimialan asioissa työ-elämäkysymyksiä laajemmin. Työryhmän mietintöön jäi paljon selvitettäviä kysymyksiä, jotka edellyttävät perusteellista jatkovalmistelua.

Työryhmien osallistuminen jatkovalmisteluun lausuntokierroksen jälkeen edistäisi valmistelun loppuun saattamista.

Helsingissä 18.6.2021

Päivi Kantanen
Neuvotteleva virkamies

Johanna Ylitepsa
Erityisasiantuntija

Jakelu Juha Keränen, OM

Tiedoksi Johanna Ylitepsa, TEM
Päivi Kantanen, TEM

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4

29 516 001
35 829 516 001

916 062 160
+358 9 1606 2160

www.tem.fi

17.6.2021

Oikeusministeriö
Juha Keränen

Viite: VN/2434/2018 OM; direktiiviehdotus unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta

Ympäristöministeriön lausuma luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta työryhmästä

Oikeusministeriö asetti 5.2.2020 työryhmän valmistelemaan Euroopan unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta annetun direktiivin kansallista täytäntöönpanoa ajalle 5.2.2020 – 31.3.2021. Oikeusministeriö pidensi päätöksellään 27.1.2021 työryhmän määräaika aiemmassa asettamiskirjeessä ilmoitetusta 31.5.2021 saakka. Ympäristöministeriö arvostaa saamaansa mahdollisuutta olla työryhmän jäsenenä vaikuttamassa työhön.

Pidennetystä määräajasta huolimatta työryhmä sai kuitenkin nähtäväkseen ensimmäisen luonnoksen hallituksen esitykseksi vasta 28.5.2021. Joitakin hajanaisia pykäläluonnoksia oli esillä kokousaineistoissa kevään 2021 aikana. Työryhmän virallisen toimikauden jo päätyttyä, epävirallisia kokouksia on pidetty vielä 3.6, 11.6 ja 15.6. Luonnos hallituksen esitykseksi on edennyt, mutta materiaaleihin perehtyminen lyhyellä varoitusaikalla on osoittautunut haasteelliseksi. Lopullisen hallituksen esityksen sisällön ollessa vielä lopullisesti täsmentymättä sitä koskevia lausumia, eriäviä mielipiteitä ja huomioita on kuitenkin pyydetty jättämään oikeusministeriölle 18.6.2021 mennessä.

Hallituksen esitys – luonnoksen sisällöstä

Ympäristönsuojelu on yksi direktiivissä mainitusta kymmenestä lainsäädännön alasta, jotka kuuluvat direktiivin soveltamisalaan sen liitteissä mainittujen EU-säädösten kautta. Nämä EU-säädökset koskevat substanssiltaan kaikkia ympäristöministeriön osastoja; ympäristönsuojeluosastoa, luontoympäristöosastoa ja osin myös rakennetun ympäristön osastoa. Täytäntöönpanon soveltamisala oli kuitenkin yksi pitkään työryhmässä avoinna olleista kysymyksistä. Ympäristöministeriö piti olennaisena saada soveltamisalaa rajattua kirjauksilla, joiden mukaan tulevan lain soveltamiskynnystä ei avaisi alimmillaan rikkomisista seuraavat hallinnolliset seuraamukset vaan nimenomaan rangaistusluonteiset hallinnolliset seuraamukset. Kevätkaudella 2021 esitettiin, että soveltamisalaa laajennettaisiin luonnoksessa hallituksen esitykseksi mainittujen EU-säädösten lisäksi myös soveltamisalat kattaviin kansallisiin säännöksiin. Työryhmän kireästä aikataulusta huolimatta muutamasta

yksittäisestä asiakysymyksestä oli mahdollista pyytää kommentteja ympäristöministeriön eri osastojen edustajilta, mutta laajempaa ympäristöhallinnon omaa kuulemiskierrosta ei ollut mahdollista toteuttaa alustavista pykäläluonnoksista perusteluidenkin puuttuessa. Olisikin hyvä, että oikeusministeriö tiedottaisi mahdollisimman laajasti hallituksen esitys -luonnoksen tulevasta lausuntokierroksesta, erityisesti kaikille lain kannalta relevanteille valvontaviranomaisille, sekä varmistaisi, että lausuntoaika on tosiasiallisesti riittävä eikä osu ainoastaan kesälomakautteen.

Muutoin esitettävän lain sisällöstä ympäristöministeriö pitää erityisen hyvänä, että työssä päädyttiin esittämään keskitettyä ulkoista ilmoituskanavaa ja että sen tehtäviä valmistelun loppuvaiheessa täsmennettiin. Ehdotusta, jonka mukaan keskitettynä ulkoisena ilmoituskanavana ja toimivaltaisena viranomaisena toimisi valtioneuvoston oikeuskansleri, ympäristöministeriö pitää onnistuneena ja tämä vaihtoehto oli myös ympäristöministeriön marraskuussa 2020, asiaa koskevaan soveltamisala- ja ulkoinen ilmoituskanava –kyselyyn annetun vastauksen mukainen.

Vaikutusarvioinneista

Työryhmän jäsenet nostivat valmistelun aikana useaan kertaan esiin tarpeen kansallisesta vaikutusarviointista. Oikeusministeriö lähetti työryhmän jäsenille huhtikuun lopussa 2021 toimenpidepyynnön kunkin tahon oman hallinnonalan vaikutusarviointista. Toimenpidepyynnölle annettu kahden viikon vastausaika ei ympäristöministeriön näkemyksen mukaan vastannut lainsäädännön etukäteisarvioinnille asetettuja vaatimuksia, eikä ole säädösehdotusten vaikutusten arviointiohjeiden (2007:6) hengen mukaista, erityisesti kun tiedossa oli, että lainsäädännön arviointineuvosto oli ilmoittanut ottavansa tämän esityksen arvioitavaksi. Ympäristöministeriön lausunto täytäntöönpanon vaikutusarviointista valmistuikin määräajan jälkeen ja on luonteeltaan yleinen ja alustava. Ympäristöministeriö esittääkin oikeusministeriölle, että se täydentäisi vaikutusarvioinnin kokonaisuutta lopullisten lausuntokierroksella esitettävien säännösten varmistuttua.

Juhani Damski
Kansliapäällikkö

Tia Laine-Ylijoki-Laakso
Lainsäädäntöneuvos